

Savanorystė turėtų tapti gyvenimo norma

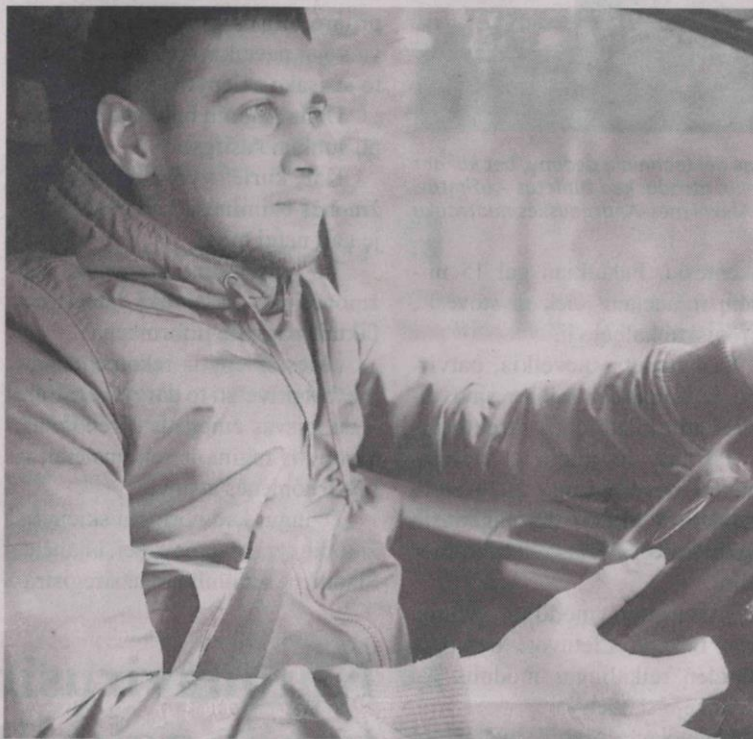
Šis pandemijos laikotarpis daugeliui sukelia daug problemų. Pirmiausia – priešakinėse fronto linijose stovintiems medikams, taip pat senyvo amžiaus, vienišiams žmonėms.

Visada, kai visuomenę sukrečia kataklizmai, yra ir tokių, kurie skuba padėti. Savanoriai būtent šiandien reikalingi visur – medicinos, slaugos įstaigose, kasdieniame gyvenime. Atrodo, paprastas dalykas – padėti senjorui apsipirkti, paremti sunkiau besiverčiančią šeimą ar tiesiog pasikalbėti su emociškai išsekusiu jaunuoliu. Savanorystė šiuo metu turi didelę prasmę, kurios anksčiau galbūt nebuvo me suvokę.

Jurga BANIONIENĖ

„STIPRŪS KARTU“ KOMANDOS NARIAI

Šiomis dienomis, kai padėtis dar labai įtempta, infekcijų ir mirčių nuolat daugėja, į pagalbą ateina aktyvūs piliečiai, įvairios nevyriausybės organizacijos, verslas.

Tomas Končius ir Rūta Vilkienė yra tūkstančius savanorių visoje šalyje suvienijusios pilietinės iniciatyvos „Stiprūs kartu“ komandos nariai.

Nuotraukos iš asmeninių pašnekovų albumų

Visoje Lietuvoje girdime, kaip žmonės tiesia pagalbos ranką medikams, aukoja kraujo, skuba pa-

gelbėti įvairių visuomenės grupių atstovams ir fiziškai, ir teikdami psichologinę paramą.

Savanoriaujančių žmonių yra ir Kupiškyje.

Nukelta į 4 p.

Savanoryste turetų tapti gyvenimo norma

Atkelta iš 1 p.

Rūta Vilkenė prisijungė prie tūkstančius savanorių sutelkusios pilietinės iniciatyvos „Stiprūs kartu“. Ją organizuoja Lietuvos šaulių sąjungos „Pelėdų“ būrio šauliai drauge su Lietuvos skautais bei kitais partneriais.

„Aš priklausau Lietuvos skautijai, ši organizacija yra viena akcijos „Stiprūs kartu“ sumanytojų. Kone visi pilnamečiai skautai jau per pavasario karantiną kviešti prisijungti teikiant bet kokią pagalbą. Vieni aktyviausių Panevėžio ir Šiaulių skautai dirba mobiliuose punktuose, kaip ir šauliai. Didžioji dauguma savanorių dalyvauja „Stiprūs kartu“ pagalbos linijoje. Vieni atlieka konkrečias užduotis, vyksta pas žmones, o kiti darbuojasi telefono linijoje laisvu nuo darbo metu. Esu viena iš jų“, – pasakojo R. Vilkenė.

IEŠKO SAVANORIŲ

Rūta prisijungė prie tos grandies savanorių, kurie tarp jų pačių vadinami naminukais ir laisvu laiku būdi prie kompiuterių namuose. Jie gauna iš skambučių centro užpildytus žmonių prašymus ir duomenų bazėje ieško savanorių, kurie apsiims juos įgyvendinti. „Mes prieiname prie savanorių, kurių turime beveik 6 tūkstančius, duomenų bazės. Ieškome jų pasikeisdami, tiesiog internete užpildome lentelę, kokiomis valandomis galime tai daryti. Per šventines dienas niekur, kaip ir visi kiti, negalėjau išvykti, taip pat ir pas tėvus, tad būdėjau. Tą darau ir po darbo, vakarais, nuo 16 iki 21 valandos. Būdama tiesiog skambinu savanoriams ir ieškau, kas gali padėti atlikti įvairiausius žmonių prašymus. Dažniausiai bandau rasti arčiausiai gyvenantį savanorį, kartą net pavyko susisiekti su pagalba prašančio žmogaus kaimynystėje gyvenančiu savanoriaujančiu asmeniu“, – pasakojo R. Vilkenė.

Pagalbos prašymų, anot pašnekovės, būna ištis labai įvairių. Per praėjusį pavasario karantiną labai daug žmonių buvo saviizoliacijoje, tad reikėjo pagelbėti jiems atlikti paprasčiausius dalykus – nupirkti maisto, vaistų, išnešti šiukšles arba pavedžioti šunį.

„Dažniausias prašymas ir dabar yra nupirkti maisto produktų, taip pat vaistų. Vaistininkai jau žino apie savanorius, parduoda jiems receptinius vaistus. Bet būna ir taip, kad žmogus paskambina ir sako, jog neturi ką valgyti ir pinigų. Džiaugiuosi, kad yra daug įvairių kavių, ypač didmiesčiuose, kurios remia, pristato karštą maistą nepasiturintiems, pavieniai žmonės taip pat labai aktyviai aukoja maisto. Į šią akciją įjungėme ir maitiečius. Kupiškėje taip pat yra jų grupė, bet pas mus prašymų parenti maisto produktais dar nebuvo, žmonės tik prašė tam tikrų paslaugų. Gerai, kad turime savanorių, kurie labai greitai viską padarė. Šio karantino metu orientuojamės į tokių savanorių paiešką, kurie apsiimtų nuolat globoti vieną žmogų, tai yra ne kartą nueitų ir nupirktų jam duonos ar vaistų, bet ir paliktų savo telefono numerį, kad būtų galima bet kada kreiptis“, – kalbėjo savanorė.

RAGINA NEBIJOTI SKAMBINTI

Tapti „Stiprūs kartu“ savanoriu, pasak R. Vilkenės, paprasta. Tereikia puslapyje stipruskartu.lt užpildyti anketą ir pažymėti, kuo galėtų padėti.

„Per paskutinę savaitę turėjome labai daug įvairių iškvietimų. Pavyzdžiui, viena moteris pritrūko malkų, jos buvo nesukapotos, reikėjo jai padėti. Dar viena Biržų rajono gyventoja prašė padėti užsisakyti internetu orkaitę, radau savanorį berniuką iš to paties kaimo, jis viską sutvarkė, net prijungė. Pasitaiko prašymų prižiūrėti vaikus, kai reikia trumpam išvykti, savanoriai sutinka pagelbėti.

Deja, būna ir tokių žmonių, kurie piktnaudžiauja, skambina ir prašo atvežti rūkalų ar alkoholio. Mes tokių dalykų tikrai nepristatome. Arba viena moteris išsikvietė savanorį, kad nupirktų būtinų maisto produktų, o jam atvykus paprašė nueiti nupirkti vieną sūrėlį jos name įrengtoje parduotuvėlėje. Dažnai skambina rusakalbiai žmonės, tarp savanorių vis mažiau kalbančių rusiškai, tad reikia surasti būtent tokį. Vienai moteriai iškart po Naujųjų metų labai reikėjo psichologinės pagalbos. Lietuvoje nėra viena psichologinės paramos telefono linija tą dieną nedirbo, ji nebežinojo ką daryti, panikavo, pavyko rasti tarp savanorių psichologinę pagalbą rusų kalba teikiantį vyrą. Tai parodo, kad svarbu sutapimai ir žmonių vienu su kitais suvedimas“, – apie savanoriavimo patirtį pasakojo Rūta.

R. Vilkenė patarė kupiškėnams nebijoti kreiptis nemokamu pagalbos numeriu 1827 kasdien nuo 10 iki 17 valandos ir prašyti reikalingos pagalbos. „Aš manau, kad iškvietimų Kupiškėje labai mažai vien dėl to, kad žmonės nežino apie tokią galimybę“, – pabrėžė ji.

GYVENIMO DALIS

Paklausta, ką jai pačiai davė savanorystė, R. Vilkenė kalbėjo, kad turi tėvus, gyvenančius kitame mieste, ir dėl judėjimo ribojimų negali pas juos nuvažiuoti. „Gerai, kai jie turi padedančių kaimynų, aš pati užsaku tėvams maisto į namus. Pas mus, Kupiškėje, tokios galimybės nėra, tiesą sakant, labai matau ir artimo bendravimo tarp kaimynų. Savanoriauju tiesiog norėdama žmogiškai padėti, galbūt ir man to kai kada reikės. Mano manymu, savanorystė turėtų tapti gyvenimo norma, jo dalimi. Mes ir vaikus to mokome, jie dirbo „Maisto banke“, rūpinasi gyvūnais“, – akcentavo Rūta.

Moteris yra užplauzusi ir savanorių, padedančių ligoninėse, anketą, bet kvietimo padėti dar nesulaukė. „Matyt, tokios pagalbos čia, Kupiškėje, ir nereikia. Daugiausia savanoriai reikalingi didžiosiose šalies ligoninėse raudonosiose zonos, kur jau būtinai logistai, kurie išvežiotų lauknešlius ligoniams, maitintų, paimtų tyrimų mėginius į laboratorijas, o mūsų ligoninė mažai. Bet tikrai prisidėčiau. Galėčiau savanoriauti ir mobiliame punkte“, – kalbėjo pašnekovė.

NIEKO NEKAINUOJA, BET DAUG DUODA

Kupiškio rajone, Naiviuose, gyvenantis Tomas Končius į „Stiprūs kartu“ savanorių gretas įsiliejo dar per pirmą karantiną. „Mano darbas toks, kad nuolat esu kelyje, važinėju po rajoną ir vežioju užsakymus. Buvo galima rinktis, kaip savanoriauti, ar pagelbėti butyje, ar atvežti maisto produktų, vaistų, tad šį variantą ir pasirinkau“, – pasakojo Tomas. Tik iškvietimų, pagalbos prašymų rajone, pasak savanorio, nėra daug. Pirmo karantino metu pagalbą suteikė trims žmonėms, o dabar – kelis kartus tai pačiai močiutei. „Jai esu palikęs ir savo telefono numerį, tad jei ko reikia, tiesiog paskambina man“, – kalbėjo T. Končius.

Jis savanoriauti nusprendė pamatęs reklamą, kviečiančią tai daryti. Užpildė anketą, nieko net žmonai Gintarei apie tai nesakęs. Tą patį, vyro paraginta, padarė ir ji. Savanorystė, anot Tomo, nėra tai, dėl ko jaučiasi ypatingai, tačiau išgirsti paprasčiausią padėką labai malonu. „Su „Stiprūs kartu“ bendraujame žinutėmis, parašau, kad atlikau užduotį ir visada sulaukiu „ačiū“. Vien to užtenka. Man tai nekainuoja beveik nieko, tai darau tiesiog iš žmoniškumo“, – sakė jis.

SAVANORIŲ NEPASIGENDA

Kupiškio ligoninės laikinoji direktorė Roma Ramanauskienė teigė, jog šiuo sudėtingu laikotarpiu

stengiasi versus savo jėgomis ir papildomos pagalbos neprašo.

„Perskirstome darbus, juos perorganizuojame, esame iš Užimtumo tarnybos priėmę žmonių, turinčių reikiamą kvalifikaciją. Savanoriavimo būtinybės pas mus nėra, nes mums reikia daugiau specialistų.

Kupiškio ligoninė mažai, kažką toli nunešti, parnešti nereikia, stengiamės visa tai padaryti patys, izoliuotai, kad būtų kuo mažiau pašalinių žmonių. Turėjome problemą dėl slaugytojų, gydytojų trūkumo, nes buvo pavienių infekcijų, ne protručių, kad tektų skyrius uždaryti, bet viskas grįžta į savas vėžes, dar tojai – į darbus, prasidėjo skiepai, taigi, situacija stabilizuojasi. Tiesa, nežinia, kas gali būti vėliau“, – kalbėjo pašnekovė.

Jei norinčių savanoriauti atsirastų, pasak R. Ramanauskienės, jų pagalbą ligoninė priimtų.

Savanoriai galėtų padėti valant, dezinfekuojant patalpas. Norintys dirbti slaugytojo darbą žmonės turėtų būti įgiję specialią kvalifikaciją, išklaušę tam tikrą mokymo kursą. Anot pašnekovės, Kupiškio ligoninė per mažai, kad reikėtų kurjerio pagalbos lydinč pacientus iš vieno skyriaus į kitą, perduodant siuntinius.

„Nežinau, ar savanorių pas mus yra, ar jie skelbiasi rajone, bet jei siūlančių pagalbą atsirastų, spręstume. Galbūt siųstume tam tikromis valandomis padėti į kai kuriuos skyrius. Iš tiesų, daugeliui žmonių dar pakanka ambulatorinės pagalbos, jie gydosi namuose, kontaktuoja su šeimos gydytoju, nes serga lengva forma. Sėlygos namie gal net geresnės, žmonės nejaučia vienišumo, nes pas mus jie guli po vieną tiek terapiniame, tiek COVID-19, stebėjimo skyriuose, tai slegia psichologiškai“, – kalbėjo R. Ramanauskienė.

Anot pašnekovės, savanorių pagalba galbūt būtų reikalinga ir tikslinga teikiant emocinę paramą. Dabar juk svarbiausia laikytis, išlikti sveikiems, tada ir medikams bus lengviau.